

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4108/22
9.2.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Булајић, председника већа, Ирене Вуковић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужиоца "Експобанк" а.д, Београд, Далматинска бр. 22, кога заступа пуномоћник Славица Радоичић, адвокат из Ваљева, Др Пантића бр. 77, против тужених АА и ББ, обоје из ..., које заступа пуномоћник Јелица Павловић, адвокат из Ваљева, Војводе Мишића бр. 27, ради дуга, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Ваљеву П 816/19 од 1.2.2022. године, након расправе одржане пред другостепеним судом дана 9.2.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужиоца изјављена против дела става трећег изреке пресуде Основног суда у Ваљеву П 816/19 од 1.2.2022. године којим је преко износа од 2.483.017,70 динара, а до износа од 4.350.575,42 динара утврђено да је приговор ради пребијања недозвољен.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Ваљеву П 816/19 од 1.2.2022. године у ставовима првом, другом, преосталом делу става трећег, четвртм и петом изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани приговори литиспенденције и правноснажно пресуђене ствари.

УКИДА СЕ решење о извршењу Основног суда у Ваљеву Ив 393/15 од 13.7.2015.године.

УТВРЂУЈЕ СЕ да не постоји потраживање туженог АА према тужиоцу истакнуто приговором ради пребијања у износу од 2.483.017,70 динара, са законском затезном каматом на износ од 2.022.875,74 динара почев од 1.6.2015.године до исплате.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА тужбени захтев тужиоца, па се обавезује тужени АА да тужиоцу исплати на име дуга по основу уговора о одобрењу прекорачења по текућем рачуну бр. 31/10 од 26.1.2010.године и уговора о дугорочном кредиту бр. ... од 18.8.2010.године износ од 2.022.875,74 динара на име главног дуга и износ од 1.026.832,95 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од 1.6.2015. до 26.4.2021.године, са законском затезном каматом на износ од 2.022.875,74 динара почев од 26.4.2021.године до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени АА да тужиоцу на име законске затезне камате на износ од 2.022.875,74 динара обрачунате до 1.6.2015.године исплати износ од 460.141,96 динара и на име законске затезне камате на износ од 2.022.875,74 динара обрачунате за период почев од 1.6.2015. до 26.4.2021.године износ од 308.091,58 динара.

ОДБИЈА СЕ као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена ББ да тужиоцу солидарно са туженим АА исплати на име дуга по основу уговора о одобрењу прекорачења по текућем рачуну бр. ... од 26.1.2010.године и уговора о дугорочном кредиту бр. ... од 18.8.2010.године износ од 2.483.017,70 динара, са законском затезном каматом на износ од 2.022.875,74 динара почев од 1.6.2015.године до исплате, те се констатује да је парница престала да тече по приговору тужене ББ истакнутом ради пребијања.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени АА да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 710.695,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој ББ накнади трошкове парничног поступка у износу од 520.072,50 динара, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, укинута је решење о извршењу Основног суда у Ваљевоу Ив 393/15 од 13.7.2015.године. Ставом другим изреке, утврђено је да постоји потраживање тужиоца према туженима у износу од 2.483.017,70 динара са законском затезном каматом обрачунаном у складу са Законом о затезној камати на износ од 2.022.875,74 динара почев од 1.6.2015. до исплате. Ставом трећим изреке, утврђено је да постоји потраживање тужених истакнуто приговором ради пребијања према тужиоцу у износу од 2.483.017,70 динара са законском затезном каматом обрачунаном у складу са Законом о затезној камати на износ од 2.022.875,74 динара почев од 1.6.2015. до исплате, док је преко износа од 2.483.017,70 динара, а до износа од 4.350.575,42 динара утврђено да је приговор ради пребијања недозвољен. Ставом четвртим

изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно исплате на име дуга по основу уговора о одобрењу прекорачења по текућем рачуну бр. ... од 26.1.2010.године и уговора о дугорочном кредиту бр. ... од 18.8.2010.године износ од 2.483.017,70 динара, са законском затезном каматом обрачунатом у складу са Законом о затезној камати на износ од 2.022.875,74 динара почев од 1.6.2015.године до исплате. Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде, тужилац је благовремено изјавио жалбу из свих законских разлога, побијајући је у ставовима првом, трећем, четвртном и петом изреке, како је то изричито навео, али и у ставу другом изреке јер то произлази из навода његове жалбе. Ово стога што тужилац побија одлуку о постојању потраживања истакнутог ради пребијања ради чега је и одлучено о постојању потраживања тужиоца, на који начин је одлучено о приговору тужених истакнутог ради пребијања.

Тужени су на жалбу тужиоца благовремено одговорили.

С обзиром да је првостепени суда утврдио у ставу трећем изреке да је приговор ради пребијања недозвољен преко износа од 2.483.017,70 динара, а до износа од 4.350.575,42 динара, жалба тужиоца је у наведеном делу недозвољена, сходно одредби члана 378 став 3 ЗПП, због чега је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде на основу одредбе члана 387 став 1 тачка 1 ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у преосталом делу у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је сагласно одредби члана 383 став 4 Закона о парничном поступку потребно заказати расправу пред другостепеним судом, јер је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а приликом доношења побијане пресуде учињена је битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се основано жалбом тужиоца указује.

Најпре, изрека пресуде у побијаном делу је нејасна.

Одредбом члана 355 став 4 Закона о парничном поступку прописано је да изрека пресуде мора да садржи одлуку суда о усвајању или одбијању тужбеног захтева који се тичу главне ствари и споредних тражења и одлуку о постојању или непостојању потраживања истакнутог приговором ради пребијања. Код судске компензације пребијање потраживања врши суд својом одлуком, односно потраживања престају у тренутку доношења судске одлуке. Уколико суд утврди основаност потраживања странака из тужбе и из приговора, у целости или делимично, овлашћен је да изврши међусобно пребијање тих потраживања до висине тужбеног захтева, и то врши својом одлуком. Стога, у парници у којој је основан тужбени захтев и у којој постоји потраживање истакнуто ради пребијања, изрека првостепене пресуде треба да садржи деклараторну одлуку о постојању тужиоцевог потраживања, одлуку о постојању тужениковог

потраживања и конститутивну одлуку о компензацији. С обзиром да изрека побијане пресуде не садржи конститутивну одлуку о компензацији, иста је нејасна, па се одлука није могла испитати.

Осим што је изрека првостепене пресуде нејасна, пресуда не садржи ни разлоге о свим битним чињеницама, због чега се није могла испитати.

На расправи одржаној дана 9.2.2023.године, другостепени суд је поново извео доказе који су изведени пред првостепеним судом, и након њихове оцене у складу са одредбом члана 8 Закона о парничном поступку, утврдио чињенично стање.

Тужилац који је тада пословао под пословним именом "Marfin bank" а.д. је са туженим АА као корисником кредита (који је уговор потписао као предузетник -СЗТР ...), који се истовремено обавезао и као солидарни дужник-јемац платаца и ББ, као солидарним дужником-јемцем платцем (која је уговор потписала и као предузетник, СЗТР ...), закључио уговор о дугорочном кредиту бр.... од 18.8.2010.године, којим је банка одобрила кориснику кредита кредит са валутном клаузулом у износу од 18.000,00 евра у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај. Према одредби члана 1 тачка 2 уговора, обрачун износа дуговане главнице, камате, накнаде, повезаних трошкова и свих других плативих износа, врши се у еурима, а плаћање се врши у динарској противвредности релевантног валутног износа по продајном курсу банке за девизе, важећем на дан отплате. Чланом 2 тачка 1 уговора предвиђено је да је корисник кредита дужан да банци плаћа камату по променљивој номиналној каматној стопи која се састоји од референтне каматне стопе која износи шестомесечни еурибор плус маржа банке, у коју су укључени цена позајмљених средстава, порески износ, обавезна резерва и нето маргина банке која износи 12% на годишњем нивоу, односно укупно 13,149% на годишњем нивоу, која се обрачунава месечно на дуговани износ кредита. Одредбом члана 4.1 тужени је преузео обавезу да дуговану главницу по кредиту отплати у једнаким месечним ануитетима, при чему први ануитет доспева 18.9.2010.године, а последњи 18.8.2015.године. Чланом 6 уговора одређени су инструменти обезбеђења, и то бланко менице издате од стране корисника кредита и солидарних дужника, хипотека конституисана на основу заложне изјаве ББ, предузетник, СЗТР ... на непокретности-пословном објекту-продавници мешовите робе у ..., залоге на комби возилу марке Volkswagen тип LT352.5T произведеном 2001.године и посебно писмено овлашћење којим су корисник кредита и ББ, предузетник, СЗТР ... овластили банку да може у случају неизвршења или неуредног извршења било које доспеле новчане обавезе преузете уговором издати налог за наплату и поднети га на извршење банци код које корисник кредита и солидарни дужник имају отворен динарски рачун, као и да новчана средства добијена на тај начин пренесе на рачун банке.

Тужилац који је тада пословао под пословним именом "Marfin bank" а.д. је са туженим АА као клијентом банке (који је уговор потписао као предузетник -СЗТР ...), који се истовремено обавезао и као солидарни дужник-јемац платаца и

ББ, као солидарним дужником-јемцем платцем (која је уговор потписала и као предузетник, СЗТР ...), закључио уговор о одобрењу прекорачења по текућем рачуну бр... од 26.1.2010.године, којим је банка одобрила клијенту могућност прекорачења по текућем рачуну бр..., тако да минусни салдо на рачуну не може премашити износ од 400.000,00 динара. Банка је одобрила прекорачење са роком важности до 26.1.2012.године, под условом испуњења обавезе плаћања годишње накнаде за одржавање на дан истека рока од 12 месеци од закључења уговора, док ће се у супротном уговор сматрати раскинутим даном истека 12 месеци од датума закључења уговора. Уговорена је ефективна каматна стопа која на дан закључења уговора износи 35,39% годишње, која укључује променљиву номиналну каматну стопу у износу од 2,4% на месечном нивоу, а номинална годишња каматна стопа износи 32,96%. Одредбом члана 4.1 тужени је преузео неопозиву и безусловну обавезу да истеком рока важности дозвољеног прекорачења отплати минусни салдо у потпуности, заједно са припадајућом каматом, накнадама и другим трошковима. Као средство обезбеђења предвиђено је издавање бланко меница од стране корисника кредита и солидарних дужника, посебно писмено овлашћење којим су корисник кредита и ББ, предузетник, СЗТР ... овластили банку да може у случају неизвршења или неуредног извршења било које доспеле новчане обавезе преузете уговором издати налог за наплату и поднети га на извршење банци код које корисник кредита и солидарни дужник имају отворен динарски рачун, као и да новчана средства добијена на тај начин пренесе на рачун банке.

Како дужници нису извршавали обавезе преузете наведеним уговорима, тужилац им је упутио опомену пред утужење и обавештење о раскиду уговора дана 7.5.2013.године, које су тужени уредно примили.

На основу меничних овлашћења издатих од стране тужених 18.8.2010. и 26.1.2010.године, тужилац је попунио бланко менице које су у својству трасанта потписали тужени, и то менице издате од стране сваког од њих на меничне износе од по 316.747,47 динара, са роком доспећа 31.3.2015.године, као средство обезбеђења уговора о одбрењу прекорачења по текућем рачуну ... и на износе од по 2.433.135,05 динара, са истим роком доспећа, као средство обезбеђења уговора о кредиту ...

По уговору о дугорочном кредиту ... од 18.8.2010.године, узимајући у обзир износе месечних ануитета до 18.4.2013.године (17.5.2013. године банка је прогласила кредит доспелим), затезну камату и уплате обрачунате у валути евро по средњем курсу НБС, на дан 17.5.2013.године, када је банка прогласила кредит доспелим због неуредног извршавања обавеза туженог, преостали износ главнице дуга приказан у отплатном плану износио је 9.466,77 евра. На дан 31.5.2015.године (дан доспећа меница) узимајући у обзир затезну камату (обрачунату методом простог интересног рачуна) и уплате којима је најпре намирена камата, а затим главница, дуг туженог је износио 18.540,10 евра, односно 2.235.261,20 динара, и то главница у износу од 15.063,03 евра односно 1.816.053,12 динара и затезна камата у износу од 3.477,07 евра, односно 419.208,08 динара. По уговору о одбрењу прекорачења по текућем рачуну од

26.10.2010.године, имајући у виду задужења по основу потрошње и накнада, затезну камату по уговореној стопи од 2,4% месечно и уплате којима се најпре затвара камата па главница, на дан 26.1.2012.године (до када је важио уговор) дуг по текућем рачуну је износио 410.172,22 динара. Дуг на дан 31.5.2015.године (дан доспећа меница), узимајући у обзир обрачунату затезну камату од 27.1.2012.године и све уплате туженог, износио је 247.756,50 динара, и то главница у износу од 206.822,62 динара и затезна камата у износу од 40.933,88 динара. Укупан дуг по оба уговора на дан 31.5.2015.године износио је 2.483.017,70 динара, и то главница у износу од 2.022.875,74 динара и камата у износу од 460.141,96 динара. Тужена је након 31.5.2015.године отплатила дуг у износу од 210.000,00 динара дана 13.6.2016.године продајом комби возила у извршном поступку Основног суда у Ваљеву И 4949/13 и у укупном износу од 356.948,54 динара обуставом од зараде тужене у СТУЗР ... (извршене у периоду од 5.8.2017. до 31.12.2019.године). Продајом комби возила у извршном поступку по цени од 210.000,00 динара и обуставама од зараде тужене извршеним до 5.6.2019.године у укупном износу од 250.141,96 динара намирена је обрачуната а ненаплаћена камата до 31.5.2015.године у износу од 460.141,96 динара, а уплатама од 5.6.2019. до 31.12.2019. у укупном износу од 106.806,58 динара намиривана је камата која обрачуната за период од 1.6.2015.године до 26.4.2021.године имајући у виду наведене уплате укупно износи 1.228.117,95 динара. У периоду од 1.1.2020. до 8.6.2021.године вршене су обуставе од зараде тужене у укупном износу од 201.285,00 динара, којима је умањена затезна камата обрачуната у износу од 1.228.117,95 динара за период од 1.6.2015. до 26.4.2021.године, тако да је преостало дуг на име камате у износу од 1.026.832,95 динара.

Између тужиоца и тужених закључени су и уговор о дозвољеном прекорачењу по текућем рачуну број ... о 12.2.2010.године и уговор о кредиту број ... од 18.8.2010. године (који нису предмет потраживања траженог тужбеним захтевом у овом поступку). Банка је намирила потраживање по основу наведена два кредита преузимањем локала који је био предмет хипотеке, чија је вредност била 6.500.000,00 динара. У истом извршном поступку делимично је намирен дуг и по основу уговора о одобрењу прекорачења по текућем рачуну бр... од 26.1.2010.године у износу од 294.042,38 динара дана 14.3.2014.године.

Предлогом за извршење извршног повериоца "Marfin bank" а.д. од 3.7.2013.године, у предмету Основног суда у Ваљеву И 4949/13, предложено је извршење на основу заложне изјаве оверене пред Основним судом у Ваљеву Ов бр. 1-5458/10 од 20.8.2010.године ради намирења потраживања извршног повериоца према извршном дужнику ББ, предузетник, СЗТР ..., по основу уговора о одобрењу прекорачења по текућем рачуну бр. ... од 26.1.2010.године и анекса бр. 1 од 18.8.2010.године у укупном износу од 487.706,57 динара, са законском затезном каматом почев од 30.5.2013.године до исплате, на основу заложне изјаве оверене пред Основним судом у Ваљеву Ов бр. 1-2209/10 од 7.4.2010.године ради намирења потраживања извршног повериоца према извршном дужнику ББ, предузетник, СЗТР ..., по основу уговора о одобрењу

прекорачења по текућем рачуну бр. ... од 12.2.2010.године у укупном износу од 274.236,03 динара, са законском затезном каматом почев од 30.5.2013.године до исплате, на основу заложне изјаве оверене пред Основним судом у Ваљеву Ов бр. 1-1188/10 од 18.8.2010.године ради намирења потраживања извршног повериоца према извршном дужнику ББ, предузетник, СЗТР..., по основу уговора о дугорочном кредиту бр. ... од 18.8.2010.године у укупном износу од 15.984,98 евра, што на дан обрачуна 29.5.2013.године представља динарску противвредност износа од 1.811.689,67 динара, са законском затезном каматом почев од 30.5.2013.године до исплате и по основу уговора о дугорочном кредиту бр. ... од 18.8.2010.године у укупном износу од 44.861,64 евра, што на дан обрачуна 29.5.2013.године представља динарску противвредност износа од 5.084.483,70 динара, са законском затезном каматом почев од 30.5.2013.године до исплате, продајом непокретности у својини извршног дужника -пословног објекта-продавнице мешовите робе у ... Закључком Основног суда у Ваљеву И 4949/13 од 4.11.2015.године утврђена је висина потраживања извршног повериоца "Marfin bank" а.д. према извршном дужнику ББ, предузетник, СЗТР ..., на дан 10.2.2014.године, на име главног дуга са каматом у износу од 8.651.572,95 динара, и на име трошкова извршног поступка у износу од 211.090,00 динара и истим је делимично обустављено извршење по решењу Основног суда у Ваљеву И 4949/13 од 8.7.2013.године за износ од 6.500.000,00 динара на име вредности досуђених непокретности, док је одређено да у преосталом делу решење остаје на снази. Закључком Основног суда у Ваљеву И 4949/13 од 16.3.2017.године дозвољена је промена средстава извршења и одређено да ће се извршење одређено решењем Основног суда у Ваљеву И 4949/13 од 8.7.2013.године ради наплате потраживања извршног повериоца "Marfin bank" а.д. и то главног дуга од 2.362.662,95 динара, са законском затезном каматом почев од 14.6.2016.године до исплате, камате на главни дуг за период од 11.2.2014.године до 13.6.2016.године у износу од 607.494,26 динара и трошкова извршног поступка у износу 70.200,00 динара, спровести запленом новчаних средстава извршног дужника ББ из ... са рачуна код Alpha bank Србија а.д, Поштанска штедионица а.д, OTP banka Србија а.д. и Societe generale banka а.д. и преносом заплењених новчаних средстава на рачун извршног повериоца, све до потпуног намирења.

Решењем АПР од 16.6.2017. године усвојена је регистрациона пријава и у Регистар привредних субјеката регистрована промена пословног имена тако што је уместо пословног имена "Marfin bank" а.д. уписано пословно име "Ехробанк" а.д.

Наведено чињенично стање другостепени суд је утврдио из неспорних навода парничних странака, исправа које је прочитао у другостепеном поступку, налаза и мишљења судског вештака за економско финансијску област Александра Пантелића (основног од 26.4.2021.године и допунског од 15.6.2021.године) који је прихваћен као стручан и образложен, а имајући у виду да је вештак одговорио на примедбе парничних странака, као и из исказа туженог АА који је оцењен као искрен и у складу са осталим изведеним доказима. Налази и мишљења вештака за економско финансијску област Зорана

Емрековића и Олгице Јевремовић нису прихваћени с обзиром да њима нису обухваћене све уплате тужених по спорним уговорима, јер су дати пре него што су те уплате извршене.

Тужилац од тужених потражује дуг по основу уговора о кредиту и уговора о банкарском текућем рачуну и захтев заснива на чињеницама закључења наведених уговора и неиспуњења уговорних обавеза од стране тужених, то без обзира што је поступак отпочео предлогом за извршење на основу меница издатих од стране тужених, након приговора и наставка поступка као поводом приговора поводом платног налога спор је престао бити менични. С обзиром да су истакнуте чињенице које се тичу закључених уговора о кредиту, о банкарском текућем рачуну и о јемству, предмет расправљања су морале бити те чињенице, док су издате менице само средство обезбеђења у случају неиспуњења обавезе из уговора о кредиту.

Уговор о кредиту регулисан је одредбама члана 1065 Закона о облигационим односима, према којој се уговором о кредиту банка обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати, у време и на начин како је утврђено уговором. Уговор о банкарском текућем рачуну регулисан је одредбом члана 1052 истог закона којим је одређено да се уговором о банкарском текућем рачуну банка обавезује да неком лицу отвори посебан рачун и да преко њега прима уплате и врши исплате у границама његових средстава и одобреног кредита. Одредбом члана 1054 став 2 истог закона прописано је да је банка дужна да преко текућег рачуна врши плаћање за депонента и кад на рачуну нема покрића и то у обиму који је предвиђен уговором о отварању текућег рачуна или посебним споразумом. Према одредби члана 1059 став 1 истог закона банка има право да зарачунава провизију за извршене услуге које су обухваћене уговором о текућем рачуну, као и накнаду за посебне трошкове учињене у вези са тим услугама. Одредбом члана 997 истог закона прописано је да се уговором о јемству јемац обавезује према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, ако то овај не учини. Према одредби члана 1004 став 3 истог закона, ако се јемац обавезао као јемац платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство).

Против тужене ББ спроводи се поступак принудног извршења у предмету Основног суда у Ваљеву И 4949/13 по решењу од 8.7.2013.године (који је покренут предлогом за извршење на основу заложне изјаве) у којем се намирује потраживање тужиоца према туженој као солидарном дужнику које је предмет овог парничног поступка, што првостепени суд није имао у виду приликом доношења првостепене пресуде.

Истовремено вођење извршног и парничног поступка не представља литиспенденцију која подразумева истовремено вођење више парничних

поступака о истом захтеву међу истим странкама у смислу члана 203 ЗПП, нити је између парничних странака поводом истог захтева проистеклог из истог животног догађаја правноснажно пресуђено у смислу одредбе члана 359 став 2 ЗПП. Због тога су приговори литиспенденције и правноснажно пресуђене ствари истакнути од стране тужених неосновани, па су сагласно овлашћењу другостепеног суда из члана 385 у вези члана 316 ЗПП одбијени у ставу трећем изреке ове пресуде.

Међутим, чињеница вођења извршног поступка према туженој од значаја је за оцену основаности захтева тужиоца према туженој. С обзиром да се у наведеном извршном поступку намирује потраживање тужиоца према туженој које је предмет тужбеног захтева у овом поступку, нема оправдања за коришћење редовног пута правне заштите чији је циљ доношење пресуде, будући да је циљ намирења повериоца већ постигнут вођењем извршног поступка. Пресудом којом би био усвојен тужбени захтев тужиоца у односу на тужену не би био постигнут квалитативно већи степен правне заштите од онога који је већ постигнут, јер тужилац парнични поступак води ради стицања извршне исправе (пресуде којом се усваја тужбени захтев и обавезује тужени на чинидбу), како би на основу те извршне исправе намирио потраживање у извршном поступку (уколико чинидба не буде добровољно извршена). Из наведених разлога тужбени захтев у односу на тужену ББ неоснован је, док о приговору тужене истакнутом ради пребијања другостепени суд није одлучивао, с обзиром да је циљ истакнутог приговора одбијање тужбеног захтева који је већ постигнут независно од постојања потраживања тужене истакнутог ради пребијања. С обзиром да је истицањем приговора ради пребијања парница поводом овог захтева почела да тече, другостепени суд је констатовао да је парница престала да тече по приговору тужене истакнутом ради пребијања, те је имајући у виду све наведено, одлучено је као у ставу осмом изреке ове пресуде.

Тужени АА, закључио је са тужиоцем уговоре о кредиту и о одобрењу прекорачења по текућем рачуну у својству корисника кредита и клијента банке (и истовремено у својству солидарног дужника-јемца платца јемчио за извршење обавеза по наведеним уговорима). Уговором о кредиту тужени се обавезао да тужиоцу врати одобрена средства кредита увећана за уговорену камату, кроз месечне ануитете, али како није извршавао своју уговорну обавезу на уговорени начин, банка је раскинула уговор и сва потраживања по уговору прогласила доспелим у складу са одредбом члана 9.3 уговора. Уговором о одобрењу прекорачења по текућем рачуну тужени се обавезао да одобрени износ прекорачења врати по истеку уговора (члан 4.1 уговора), што није учинио. Дуг туженог по оба уговора на дан 26.4.2021.године износио је 2.022.875,74 динара на име главнице и 1.026.832,95 динара на име обрачунате затезне камате за период од 1.6.2015. до 26.4.2021.године.

Висину дуга туженог другостепени суд је утврдио из допунског налаза и мишљења вештака за економско-финансијску област од 15.6.2021.године. Овај налаз и мишљење прихватио је и првостепени суд, али је било нејасно како је у

побијаној пресуди првостепени суд утврдио да на дан 31.5.2015.године постоји потраживање тужиоца у износу од 2.483.017,70 динара, када је чињенице о висини дуга туженог утврдио из основног налаза судског вештака за финансијску област према којем укупан дуг по оба уговора на наведени дан износи 2.384.880,13 динара, имајући у виду да је наведени налаз коригован изјашњењем вештака од 15.6.2021.године тако што је констатовано да дуг туженог на дан 31.5.2015. године износи 2.483.017,70 динара, и то главница у износу од 2.022.875,74 динара и камата у износу од 460.141,96 динара, које чињенице првостепени суд није утврдио.

Тужилац је тужбени захтев определио према стању дуга на дан 31.5.2015.године тражећи исплату износа од 2.483.017,70 динара и затезне камате на износ главнице од 2.022.875,74 динара почев од 1.6.2015.године до исплате, али с обзиром је намирењем тужиоца у извршном поступку који се води против тужене продајом комби возила по цени од 210.000,00 динара и обуставама од зараде тужене извршеним до 5.6.2019.године у укупном износу од 250.141,96 динара намирена камата обрачуната до 31.5.2015.године у износу од 460.141,96 динара, захтев за исплату затезне камате обрачунате до 31.5.2015.године у износу од 460.141,96 динара је неоснован. Обуставама од зараде тужене извршеним у периоду од 5.6.2019. до 31.12.2019. у укупном износу од 106.806,58 динара и у периоду од 1.1.2020. до 8.6.2021.године у укупном износу од 201.285,00 динара, у складу са одредбом члана 313 ЗОО намиривана је камата обрачуната у периоду од 1.6.2015.године до 26.4.2021.године, тако да на дан 26.4.2021.године обрачуната ненамирена затезна камата износи 1.026.832,95 динара, због чега је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 2.022.875,74 динара на име главног дуга и износ од 1.026.832,95 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од 1.6.2015. до 26.4.2021.године, као и законску затезну камату на износ главног дуга од 2.022.875,74 динара почев од 26.4.2021.године до исплате.

Приговор застарелости потраживања тужиоца неоснован је јер се на банкарски уговор о кредиту и уговор о банкарском текућем рачуну примењује општи рок застарелости потраживања из члана 371 ЗОО од десет година (с обзиром да Законом о облигационим односима за уговор о кредиту и банкарском текућем рачуну није предвиђен посебан рок застарелости). С обзиром да су спорни уговори закључени у јануару и августу 2010.године рокови застарелости нису могли почети тећи пре датума закључења уговора, имајући у виду одредбу члана 361 ЗОО, према којој рокови застарелости почињу тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе. С обзиром да је тужба поднета дана 18.6.2015.године рок застарелости није протекао, због чега је приговор застарелости оцењен као неоснован.

Имајући у виду да је захтев тужиоца према туженом АА основан, суд је одлучивао о приговору ради пребијања на основу одредбе члана 355 став 2 ЗПП, којим је истакао ради пребијања потраживање према тужиоцу у износу од 4.350.575,42 динара, и то по основу више наплаћеног по уговору о прекорачењу по текућем рачуну од 12.2.2010.године и уговору о кредиту ... од 18.8.2010.године у извршном поступку Основног суда у Ваљеву И 4949/13 у

износу од 3.420.651,72 динара, по основу наплаћених накнада по кредитима у износу од 130.478,07 динара и по основу законске затезне камате на наведене износе у износу од 799.445,63 динара. Међутим, с обзиром да је правноснажна одлука првостепеног суда којом је одбачен приговор тужених у делу преко износа потраживања истакнутог ради пребијања од 2.483.017,70 динара, суд је одлучивао о приговору који се односи на потраживање до наведеног износа.

Побијана пресуда не садржи разлоге о постојању потраживања истакнутог приговором ради пребијања, већ само констатацију да су тужени истакли да имају потраживање према тужиоцу у износу од 4.350.575,42 динара и да се ради о доспелом новчаном потраживању тужених.

Извршни поступак Основног суда у Ваљеву И 4949/13 води се према извршном дужнику ББ, те је оно што је наплаћено у том поступку наплаћено из имовине тужене која би једина евентуално имала право да захтева враћање неосновано наплаћеног, због чега тужени АА није легитимисан да од тужиоца потражује више наплаћено у извршном поступку који се водио према туженој ББ.

Према одредбама чланова 7 став 1 и 228 ЗПП странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и предложе доказе којима се утврђују те чињенице. Тужени је истакао ради пребијања потраживање по основу наплаћених накнада по кредитима закљученим са тужиоцем, али није имао тврдњу да су одредбе уговора о накнадама на основу којих је од њега наплаћено потраживање истакнуто ради пребијања, ништаве, нити је износио чињенице о разлозима ништавости таквих одредби. Овлашћење суда да по службеној дужности пази на постојање разлога апсолутне ништавости уговора изричито је предвиђено одредбом члана 109 став 1 ЗОО, међутим имајући у виду да је одредбом члана 7 став 2 ЗПП прописано да ће суд да размотри и утврди само чињенице које су странке изнеле и да изведе само доказе које су странке предложиле, ако законом није другачије прописано, суд није овлашћен да утврђује разлоге ништавости таквих одредби уговора, без тврдњи странака о разлозима ништавости. Како је износ од 130.478,07 динара наплаћен по основу одредби уговора које су и даље на снази, а у погледу ништавости тих одредби уговора тужени није изнео чињенице, тужени нема основано потраживање у наведеном износу према тужиоцу.

Како не постоје потраживања туженог према тужиоцу по основу више наплаћеног у извршном поступку и по основу наплаћених накнада, не постоји ни потраживање по основу законске затезне камате на иста, због чега је приговор ради пребијања туженог у делу о којем је одлучивао другостепени суд неоснован.

Због свега наведеног, првостепена пресуда је укинута у ставовима првом, другом, преосталом делу става трећег, четвртном и петом изреке, а укинута је и решење о извршењу Основног суда у Ваљеву Ив 393/15 од 13.7.2015.године којим је одређено извршење према туженима ради наплате потраживања у

укупном износу од 2.749.882,53 динара (и то износа од 316.747,47 динара по основу уговора о прекорачењу на текућем рачуну бр. ... и износа од 2.433.135,05 динара по основу уговора о кредити бр. ..., са законском затезном каматом почев од 1.6.2015.године до исплате) применом одредбе члана 460 став 4 ЗПП и усвојен захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 2.022.875,74 динара на име главног дуга и износ од 1.026.832,95 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од 1.6.2015. до 26.4.2021.године, као и законску затезну камату на износ од 2.022.875,74 динара почев од 26.4.2021.године до исплате, док је у преосталом делу захтев тужиоца према туженом одбијен као неоснован.

Применом одредби чланова 150, 153 став 2, 154 и 163 ЗПП тужени АА је у обавези да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка, и то трошкове извршног поступка у износу од 79.050,00 динара, као и за састав пет образложених поднесака у износу од по 16.500,00 динара, за заступање од стране пуномоћника из реда адвоката на дванаест одржаних рочишта у износу од по 18.000,00 динара и приступ на шест неодржаних рочишта у износу од по 9.750,00 динара, за трошкове вештачења износ од 40.000,00 динара, за таксу на пресуду у износу од 61.215,00 динара, што увећано за трошкове другостепеног поступка, с обзиром да је тужилац успео са жалбом, за приступ на једно одржано рочиште у износу од 18.000,00 динара, за састав жалбе у износу од 33.000,00 динара, за таксу на жалбу и другостепену одлуку у износу од по 61.215,00 динара, износи 710.695,00 динара, а што је обрачунато применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама, важећих у време доношења одлуке.

Применом одредби чланова 150, 153 став 1, 154 и 163 ЗПП туженој ББ припадају трошкови првостепеног поступка, и то за састав седам образложених поднесака у износу од по 16.500,00 динара, за састав жалбе од 13.8.2018.године у износу од 33.000,00 динара, за заступање од стране пуномоћника из реда адвоката на дванаест одржаних рочишта у износу од по 18.000,00 динара и приступ на пет неодржаних рочишта у износу од по 9.750,00 динара, за трошкове вештачења износ од 15.000,00 динара, за таксу на одговор на тужбу у износу од 30.607,50 динара, таксу на жалбу у износу од 61.215,00 динара, што чини укупан износ од 520.072,50 динара, а што је обрачунато применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама, важећих у време доношења одлуке.

Због свега напред наведеног другостепени суд је одлучио на основу овлашћења садржаног у одредби члана 387 став 1 тачка 6 Закона о парничном поступку, као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Зорица Булајић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић